

Ekologiczne wakacje – jak odpoczywać, nie zostawiając śladu

Zbliżają się wakacje - kojarzą się z wolnością, podróżami i odpoczynkiem. To jednak również okres, w którym środowisko naturalne szczególnie odczuwa skutki ludzkiej aktywności: większą ilość odpadów, wzmożony ruch turystyczny i intensywniejsze zużycie zasobów. Coraz częściej mówi się więc o tzw. turystyce odpowiedzialnej – takiej, która pozwala cieszyć się latem bez nadmiernego obciążania przyrody.

Ekologia na urlopie nie wymaga wyrzeczeń. W praktyce to zestaw prostych decyzji, które w skali wielu osób mogą przynieść realną różnicę.

Mniej plastiku, więcej planowania

Jednym z najprostszych kroków jest ograniczenie jednorazowych opakowań. Butelka wielokrotnego użytku, własny kubek termiczny czy torba materiałowa potrafią zastąpić dziesiątki plastikowych odpowiedników. Warto też planować posiłki i zakupy tak, aby ograniczyć marnowanie jedzenia. Na wakacjach łatwo ulec spontanicznym zakupom, które często kończą się wyrzuceniem produktów. Tymczasem nawet niewielka zmiana nawyków pozwala zmniejszyć ilość odpadów.

Transport ma znaczenie

Podróż to jeden z najbardziej „emisyjnych” elementów wakacji. Tam, gdzie to możliwe, warto wybierać pociąg zamiast samochodu lub samolotu. W przypadku krótszych tras dobrym rozwiązaniem jest rower – nie tylko ekologiczny, ale też pozwalający lepiej poznać okolicę.

Jeśli samochód jest konieczny, warto rozważyć wspólne przejazdy. Mniej aut na drodze to nie tylko mniejsza emisja, ale też spokojniejsza podróż.

Natura to nie tło do zdjęć

Podczas wypoczynku w lasach, górach czy nad wodą szczególnie ważne jest przestrzeganie zasady „zostaw tylko ślad stóp”. Oznacza to m.in. niezaśmiecanie terenu, niepłoszenie zwierząt i niezbieranie roślin objętych ochroną.

Warto pamiętać, że nawet pozornie niewinny śmieć czy zejście ze szlaku może mieć wpływ na lokalny ekosystem. Przyroda regeneruje się wolniej, niż nam się wydaje.

Woda i energia pod kontrolą

Ekologiczne wakacje to także świadome korzystanie z zasobów w miejscu noclegu. Krótszy prysznic,

wyłączenie klimatyzacji przy otwartym oknie czy gaszenie światła w pustym pokoju to drobne gesty, które w skali całego pobytu mają znaczenie.

Jeśli wybieramy nocleg, warto zwrócić uwagę, czy obiekt stosuje rozwiązania przyjazne środowisku – np. segregację odpadów, oszczędność wody czy odnawialne źródła energii.

Pamiątki z rozsądkiem

Wakacyjne pamiątki często pochodzą z natury – muszle, koralowce czy rośliny. Warto jednak pamiętać, że ich zabieranie może szkodzić środowisku. Lepszym wyborem są lokalne wyroby rzemieślnicze, które wspierają mieszkańców i nie ingerują w przyrodę.

Małe decyzje, duży efekt

Ekologia w podróży nie polega na rezygnacji z przyjemności, ale na świadomych wyborach. Każdy ograniczony plastikowy odpad, każda świadoma podróż i każda decyzja podjęta z myślą o środowisku składa się na większą całość.

Bo wakacje mogą być nie tylko czasem odpoczynku, ale też okazją do tego, by zostawić po sobie coś dobrego – a nie ślad, który przetrwa dłużej niż wspomnienia. (WW)

Firmy z regionu mają szansę na zieloną transformację. Trwa nabór w programie „OZE na start”

Rosnące koszty energii i presja na ograniczanie emisji sprawiają, że coraz więcej przedsiębiorstw z województwa śląskiego szuka sposobów na uniezależnienie się od tradycyjnych źródeł zasilania. Jedną z takich możliwości jest trwający nabór w programie „OZE na start”, realizowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

To propozycja skierowana do firm, które chcą inwestować w odnawialne źródła energii i jednocześnie obniżyć koszty prowadzenia działalności.

Inwestycje w przyszłość energii

Program obejmuje szeroki zakres rozwiązań technologicznych. Przedsiębiorcy mogą ubiegać się o wsparcie m.in. na instalacje fotowoltaiczne o mocy do 100 kW, pompy ciepła, magazyny energii, a także infrastrukturę związaną z elektromobilnością – w tym stacje ładowania pojazdów elektrycznych oraz zakup samochodów elektrycznych.

Zakres możliwych inwestycji pokazuje wyraźny kierunek – modernizację energetyczną firm w stronę rozwiązań niskoemisyjnych i bardziej niezależnych od zewnętrznych dostawców energii.

Warunki wsparcia

Program „OZE na start” oferuje zróżnicowane formy finansowania. W zależności od wariantu przedsiębiorcy mogą uzyskać nawet do 100% dofinansowania kosztów kwalifikowanych. Wsparcie może przyjąć formę dotacji do 30% kosztów (maksymalnie 350 tys. zł) wraz z pożyczką lub dotacji do 15% kosztów (do 100 tys. zł). To elastyczne podejście ma umożliwić udział zarówno mniejszym firmom, jak i bardziej rozwiniętym podmiotom gospodarczym.

Czas ma znaczenie

Nabór wniosków potrwa tylko do 12 czerwca 2026 roku. Jak podkreślają instytucje finansujące, kluczowa jest data wpływu dokumentów, dlatego nie warto odkładać decyzji na ostatnią chwilę.

Dla wielu przedsiębiorców może to być jedna z ostatnich okazji w najbliższym czasie, by skorzystać z tak szerokiego wsparcia na inwestycje w odnawialne źródła energii.

Kierunek: niższe koszty i większa niezależność

Program wpisuje się w szerszy trend transformacji energetycznej, który obejmuje zarówno duże zakłady przemysłowe, jak i mniejsze firmy usługowe. Inwestycje w OZE nie są już wyłącznie elementem wizerunkowym – coraz częściej stają się realnym narzędziem optymalizacji kosztów i zwiększania stabilności działalności. Szczegółowe informacje dotyczące naboru dostępne są na stronie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. (WW)

Azbest znika ze Śląska- rekordowe tempo oczyszczania regionu

Jeszcze do niedawna był powszechnie stosowany w budownictwie, dziś uchodzi za jedno z najgroźniejszych dziedzictw minionych dekad. Azbest – przez lata obecny na dachach i elewacjach – systematycznie znika z krajobrazu województwa śląskiego. Jak pokazują najnowsze dane, proces ten nabiera tempa.

Tylko w kwietniu Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach przeznaczył ponad 862 tysiące złotych na działania związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem materiałów zawierających azbest. Efekt? Bezpieczne usunięcie aż 1816 ton niebezpiecznych odpadów.

Skala, która robi różnicę

Liczby najlepiej oddają skalę przedsięwzięcia. Tysiące ton zlikwidowanego azbestu to nie tylko statystyka – to realna poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i jakości środowiska. Każda zdemontowana płyta to mniejsze ryzyko dla zdrowia, szczególnie w kontekście chorób układu oddechowego, z którymi ten materiał jest bezpośrednio powiązany. Działania prowadzone są we współpracy z samorządami, które odpowiadają za realizację inwestycji na poziomie lokalnym. To właśnie dzięki ich zaangażowaniu możliwe jest skuteczne docieranie do mieszkańców i eliminowanie zagrożeń tam, gdzie są one najbardziej odczuwalne.

Liderzy w regionie

Wśród gmin, które w ostatnim czasie wyróżniły się największą skalą prac, na czele znalazł się Lelów, gdzie usunięto 336 ton azbestu. Niewiele mniej – 307 ton – zlikwidowano w Szczekocinach. Kolejne miejsca zajęły Pilica (224 tony), Irlądze (164 tony) oraz Żarnowiec (153 tony).

To właśnie w tych miejscowościach działania przyniosły najbardziej widoczne efekty, choć program obejmuje znacznie szerszy obszar województwa.

Programy wsparcia i wspólny cel

Realizacja przedsięwzięcia możliwa jest dzięki środkom przekazywanym w ramach dwóch programów – regionalnego systemu dofinansowania dla samorządów oraz ogólnopolskiego programu skierowanego m.in. do gospodarstw rolnych, finansowanego z Krajowego Planu Odbudowy. Tak skonstruowany system pozwala dotrzeć zarówno do mieszkańców miast, jak i terenów wiejskich, gdzie

problem azbestu wciąż jest szczególnie widoczny.

Jak podkreśla prezes zarządu WFOŚiGW w Katowicach, Mateusz Pindel, usuwanie azbestu to nie tylko kwestia infrastruktury, ale przede wszystkim inwestycja w zdrowie i bezpieczeństwo przyszłych pokoleń. To proces długofalowy, wymagający konsekwencji i współpracy wielu podmiotów.

Krok w stronę bezpiecznej przyszłości

Choć całkowite wyeliminowanie azbestu z regionu wciąż pozostaje wyzwaniem, tempo prac daje powody do optymizmu. Każdy kolejny miesiąc przynosi wymierne efekty, a rosnące zaangażowanie samorządów pokazuje, że problem jest traktowany poważnie.

Dla mieszkańców oznacza to jedno – przestrzeń, w której żyją, staje się bezpieczniejsza. A to wartość, której nie da się przecenić. (WW)

KOLUMNA DOFINANSOWANA ZE ŚRODKÓW

Gawron pod ochroną. Rusza projekt edukacyjny dla szkół i mieszkańców regionu

Choć często mijany obojętnie w parkach, na skwerach i przy polach uprawnych, gawron staje się symbolem szerszego problemu – spadku liczebności gatunków ptaków związanych z krajobrazem człowieka. Właśnie na jego rzecz skierowano nowe działania edukacyjne w województwie śląskim.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach przekazał 74 tysiące złotych na realizację projektu prowadzonego przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Katowicach. Inicjatywa pod nazwą „Działania informacyjno-edukacyjne o gatunkach chronionych” ma zwiększyć wiedzę mieszkańców na temat ochrony przyrody, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych.

Gatunek blisko człowieka, ale w odwrocie

Bohaterem projektu wybrano gawrona – ptaka dobrze znanego mieszkańcom regionu, a jednocześnie coraz rzadziej spotykanego w większych skupiskach. W ciągu ostatnich 15 lat jego populacja w Polsce i Europie zmniejszyła się o 57 procent, co stawia gatunek w grupie wymagającej szczególnej uwagi.

Paradoks polega na tym, że mimo bliskości człowieka, gawron nie zawsze znajduje odpowiednie warunki do życia. Zmiany w krajobrazie, przekształcanie terenów zielonych oraz konflikty związane z obecnością kolonii lęgowych sprawiają, że jego sytuacja staje się coraz trudniejsza.

Edukacja zamiast konfliktu

Zaplanowane działania mają przede wszystkim charakter edukacyjny i informacyjny. Projekt obejmuje zajęcia w szkołach na terenie województwa śląskiego, spotkania

z mieszkańcami oraz rozmowy z zarządcami terenów, na których występują kolonie gawronów. Istotnym elementem przedsięwzięcia będzie także przygotowanie materiałów informacyjnych skierowanych do gmin i lokalnych społeczności. Mają one pomóc w lepszym zrozumieniu potrzeb gatunku oraz ograniczeniu napięć wynikających z obecności ptaków w przestrzeni miejskiej i wiejskiej.

Wspólna przestrzeń dla ludzi i przyrody

Jak podkreślają inicjatorzy projektu, jego celem nie jest jedynie ochrona jednego gatunku, ale budowanie świadomości ekologicznej mieszkańców. Chodzi o pokazanie, że obecność dzikiej przyrody w sąsiedztwie człowieka wymaga wiedzy, zrozumienia i odpowiedzialnych decyzji. W praktyce oznacza to m.in. ochronę miejsc lęgowych oraz ograniczanie działań, które mogą prowadzić do dalszego spadku liczebności ptaków.

Wiedza jako narzędzie ochrony

Projekt wpisuje się w szerszy nurt działań edukacyjnych, które coraz częściej stanowią fundament polityki ochrony środowiska. Zamiast interwencji wyłącznie administracyjnych, coraz większy nacisk kładzie się na budowanie świadomości i zmianę postaw społecznych.

W przypadku gawrona, jak i wielu innych gatunków, to właśnie wiedza może przesądzić o ich przyszłości. (WW)

Rusza nabór na zielone przestrzenie edukacyjne

Lekcje pod gołym niebem przestają być dodatkiem do szkolnej codzienności, a coraz częściej stają się jej integralną częścią. Teraz placówki z województwa śląskiego mają szansę zrobić kolejny krok w tym kierunku – trwa nabór wniosków o dofinansowanie na tworzenie plenerowych przestrzeni edukacyjnych.

To propozycja dla tych, którzy chcą uczyć inaczej: bliżej natury, bardziej praktycznie i z wykorzystaniem otoczenia jako naturalnej sali lekcyjnej.

Nauka, która wychodzi poza mury

Projekt zakłada wsparcie inicjatyw, dzięki którym uczniowie będą mogli zdobywać wiedzę z zakresu przyrody, biologii, ekologii czy geografii bezpośrednio w terenie. Zielone klasy, ścieżki dydaktyczne czy ogrody edukacyjne mają nie tylko uatrakcyjnić zajęcia, ale przede wszystkim zwiększyć ich skuteczność. Kontakt z naturą sprzyja koncentracji, rozwija ciekawość świata i pozwala

lepiej zrozumieć zjawiska, które w szkolnych podręcznikach pozostają często abstrakcyjne.

Konkretne wsparcie

W ramach programu możliwe jest uzyskanie dofinansowania sięgającego nawet 80 procent kosztów kwalifikowanych inwestycji. Maksymalna kwota wsparcia wynosi 70 tysięcy złotych, przy minimalnej wartości projektu ustalonej na poziomie 87,5 tysiąca złotych.

O środki mogą ubiegać się organy prowadzące szkoły podstawowe i ponadpodstawowe z terenu województwa śląskiego. To właśnie one

odpowiadają za przygotowanie projektów i ich realizację.

Czas na decyzję

Nabór wniosków trwa od 4 do 29 maja 2026 roku. To stosunkowo krótki czas, dlatego zainteresowane jednostki powinny odpowiednio wcześniej przygotować niezbędną dokumentację.

Proces aplikacyjny odbywa się wyłącznie drogą elektroniczną – za pośrednictwem Nowego Portalu Beneficjenta. Organizatorzy zachęcają do wcześniejszego założenia konta i zapoznania się z procedurą składania wniosków. Pomocny w tym ma

Czy wiesz, że...?

Dofinansujemy działania informacyjno-edukacyjne o gatunkach chronionych – gawron

Edukacja i wiedza to pierwszy krok do ochrony przyrody. Wspólnie zadbajmy o przyszłość gawronów i naszego środowiska!

DOFINANSOWANIE: 74.000,00 zł

CIEKAWOSTKI O GAWRONIE

 <p>INTELIWENTNY I SPOŁECZNY</p> <p>Gawrony są bardzo inteligentne i żyją w dużych, rodzinnych koloniach. Wspólnie bronią gniazda i uczą młode.</p>	 <p>BUDOWNICZY GNIAZD</p> <p>Gniazda gawronów to prawdziwe dzieła architektury – budują je z gałęzi wysoko w koronach drzew, często w koloniach liczących wiele gniazd.</p>	 <p>KOMUNIKACJA NA MEDAL</p> <p>Gawrony porozumiewają się różnymi dźwiękami. Ostrzegają się nawzajem przed zagrożeniem i potrafią naśladować dźwięki z otoczenia.</p>	 <p>SPRYTNY OBSERWATOR</p> <p>Potrąfią zapamiętywać twarze ludzi i uczyć się na podstawie doświadczeń. To jedne z najbardziej błyskotliwych ptaków naszych miast i wsi.</p>	 <p>NIEZASTĄPIONY W PRZYRODZIE</p> <p>Gawrony pomagają w naturalnej równowadze – zjadają owady, resztki organiczne i rozsiewają nasiona roślin.</p>
---	---	---	---	---

NIEPOKOJĄCY SPADEK POPULACJI

Liczebność tego gatunku spadła w ciągu ostatnich 15 lat o **57%**

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

ZADBAJMY RAZEM O PRZYRODĘ!

- ✓ Szanuj ptaki i ich siedliska
- ✓ Nie niszczy gniazd i drzew
- ✓ Ogranicz zanieczyszczenia
- ✓ Segreguj odpady
- ✓ Wspieraj działania edukacyjne i ochronne

Razem tworzymy lepsze jutro dla ludzi i dla przyrody!

www.wfosigw.katowice.pl

2026 Ekopracownia pod chmurką

OD 4 MAJA 2026 RUSZA NABÓR!

DOFINANSOWANIE DO 70.000,00 ZŁ

www.wfosigw.katowice.pl

być materiał instruktażowy, który krok po kroku prowadzi przez cały proces.

Inwestycja w przyszłość

Tworzenie przestrzeni edukacyjnych na świeżym powietrzu to nie tylko odpowiedź na współczesne trendy w edukacji, ale także inwestycja w rozwój młodego pokolenia.

Szkoły, które zdecydują się skorzystać z tej możliwości, mogą zyskać nie tylko nowoczesną infrastrukturę, ale również nowe narzędzia pracy z uczniami.

Bo czasem wystarczy wyjść poza klasę, by zobaczyć więcej – i nauczyć się więcej. (WW)

KOLUMNA DOFINANSOWANA ZE ŚRODKÓW

